

שבת של חמה באה

שנת 2008 הינה שנה מיוחדת בענף החלב. כפי שהם יודעים

לעשות, פרצו יצרני החלב קדימה וביצעו את המדיניות המוצהרת

של גופי התכנון ואף מעבר לכך - הרפתניים נענו לאתגר וייצרו

כ-1.3 מיליארד ליטר - שיא של כל הזמנים. גם השיווק של

המחלבות נמצא בתהליך עלייה מרשים. שנת 2009 תהיה שנת

מעבר לחזרה לתכנון מוקפד יותר, עם תוספת מכסה ועידוד מוגבל

לחלב עודף. בצד עידוד להעברת חלב לקיץ

מאפייני הענף במחצית הראשונה

1. תחזית הייצור – על פי נתוני ספר העדר, שלוקחים

בחשבון את הייצור עד כה, ותחזית ההמלטות והייצור

לפרה, ניתן לומר שהייצור השנה יהיה קרוב ל-1.3

מיליארד ליטר חלב. עקומת הייצור נמצאת במדרגה

מעל הייצור אשתקד, בשני המגזרים ובכל החודשים.

מחזיקים פרות ברפת ומייצרים כמה שניתן, עם

שיעורי חריגה גבוהים יחסית. הפער בין הייצור

למכסה הוא הגדול בעשור האחרון, לפחות, ולמרבה

ההפתעה גם שיעורי האי-ביצוע נמוכים יחסית. בדרך

כלל, כאשר מעלים מכסה ליצרנים, גדל אי-הביצוע

ירון תמיר, כלכלן מועצת החלב ועורך את התכניות

והטבלאות (במשותף עם אפרים עזרא מספר העדר

של ההתאחדות), משתף אותנו בשיקולים השונים

לתכנון 2008 ותחזית לשנה הבאה, כולל המדיניות

שאושרה, לאחרונה, במוסדות מועצת החלב.

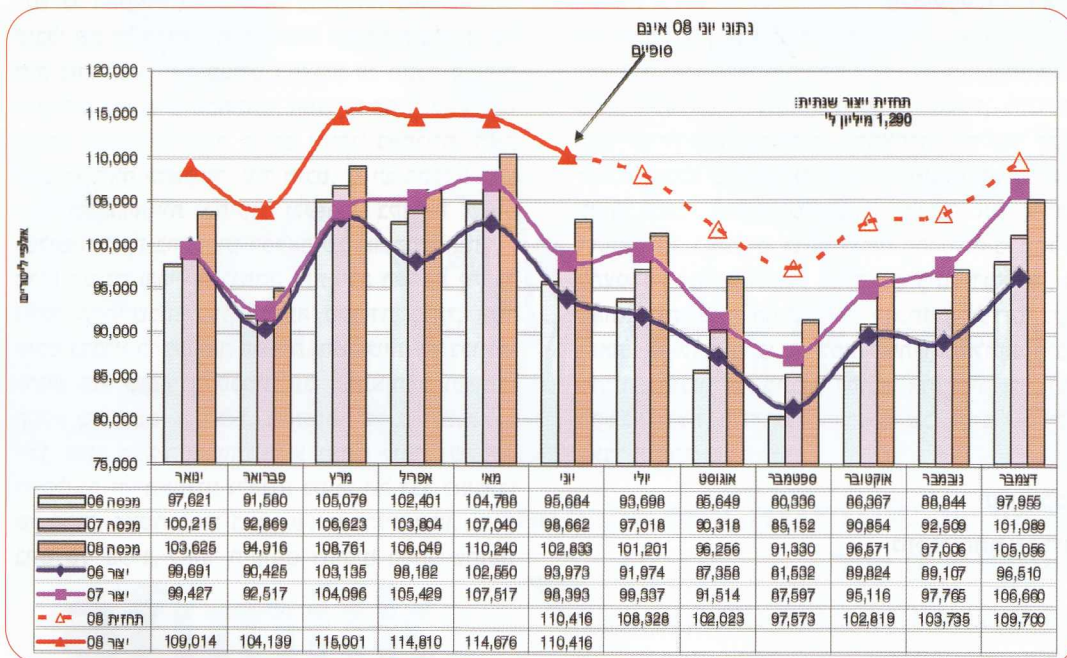
עקומת הייצור נמצאת במדרגה מעל הייצור

אשתקד. בשני המגזרים ובכל החודשים.

תסמונת פרום רבפת ותיצרים רחף ושינוי

גומא ייחודית מיוצרת בידיהם

תחזית ייצור 2008

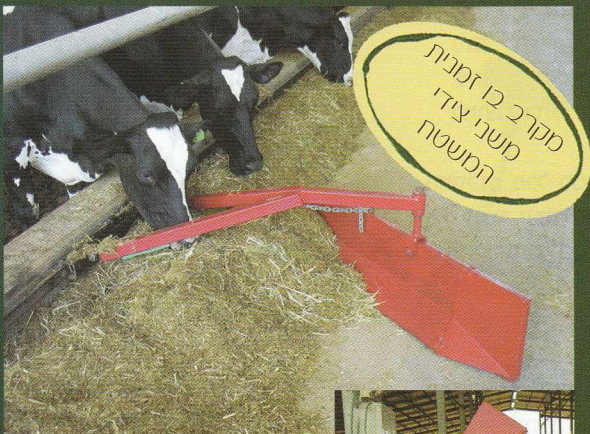

מקרב מזון אוטומטי ברפתות

לניצול מקסימלי של המזון
על שולחן ההאכלה

חסכון עצום בעלויות התפעול ברפת!

פטנט ישראלי
מיוצר בארץ
patent pending

מפנה זמן עבודה יקר

- קל ונוח לתפעול
- העבודה מתבצעת בדיוק וביעילות
- 24 שעות ביממה
- הפעלה אוטומטית בשבתות וחגים
- אינו מפריע לתנועת טרקטורים ומשאיות על שולחן ההאכלה
- חסכון בכח אדם
- הפרות אוכלות באופן סדיר ויעילות ההאכלה גדלה

בברכת שנה טובה

רון טבקמן טל' 050-9131401
טלפקס 077-4010042

רוויה

מועצת החלב

והשנה מקבלים תמונה שונה. שיעור החרגיגה נטו מגיע לכ-30 מיליון ליטר בארבעה חודשים בהשוואה לחוסר ביצוע של כ-2 מיליון אשתקד.

2. מחירי אבקת חלב כחוש - בעבר, הכרנו פער של כ-100% בין המחיר לאבקת חלב מייצור מקומי בהשוואה למחיר הבין-לאומי.

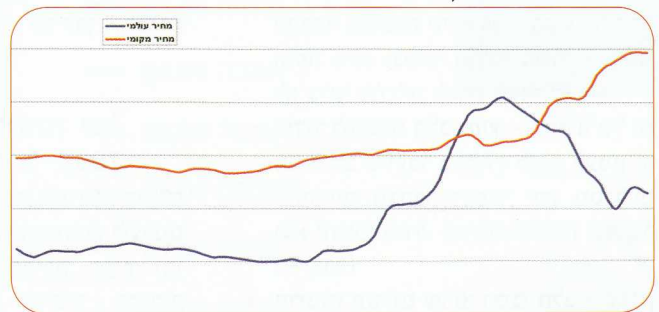
בסוף 2006 החל תהליך עלייה דרמטי במחירי חומרי הגלם העולמיים. הזינוק מוסבר בעלייה בצריכה, בעיקר בדרום מזרח אסיה, בירידה במלאים העולמיים וגם בפעולות ספקולטיביות של סוחרים. מנגד, היה בישראל עיכוב בעדכון מחיר המטרה לחלב גולמי, על אף עליות המחירים הגבוהות של המזונות לבעלי חיים.

הגענו לתופעה נדירה, שהמחיר בארץ היה, אף נמוך, ממחיר האבקה בשוק העולמי. עובדה זו החזירה לארץ יצרנים שבנויים על חומר גלם מיובא ושינוי יחסי הסחר, הביא אותם להגדלת הביקוש לחומרי גלם מייצור מקומי.

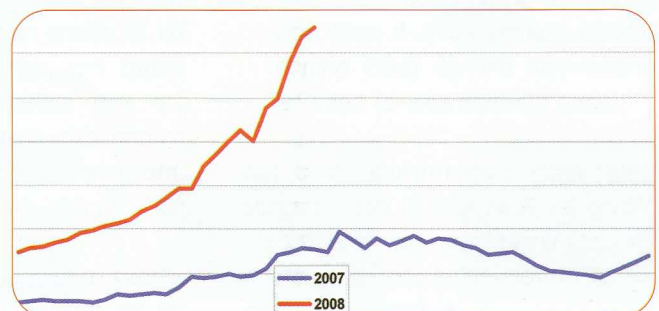
חזרה זו, יצרה לחץ גדול להפרשת אבקה וחמאה גם לביקושים שלהם. כך התבצעה פנייה ליצרנים להגדיל ייצור ואף נפתח שוק

לאחר שנתיים של עידוד ייצור חלב בעודף, יש לחזור לתכנון בתנאי רוויה, כלומר בקרה על היצע החלב באמצעות מדיניות תשלום מרסנת על החלב שמיוצר מעבר למכסה

השוואת מחירי אבקת חלב כחוש

מלאי אבקת חלב

האבקה לייבוא ללא מכס, במהלך 2008. כיום, לאחר עדכון מחיר המטרה וירידת המחיר הבין-לאומי וגם בגין שער הדולר הנמוך, גדל הפער בין המחיר בישראל למחיר בעולם, למרות שהוא נמצא ברמה גבוהה הרבה יותר.

נתוני הייבוא – בשנתיים האחרונות יש ירידה גדולה בייבוא והיה ברור שברגע שמגמת המחירים היחסיים תשתנה, חלק מהיצרנים יחזרו לייבא חומרי גלם בשוק הבין-לאומי. בסך הכול השוק פתוח, על אף ההגנות והענף לוחץ על הממשלה להחזיר את רמת המכסים בהקדם.

המלצת תא תכנון ומועצת החלב היא להגדיל את מכסות החלב ב-3% – נושא זה הינו בסמכות שר החקלאות

3. צבירה גדולה של מלאים (אבקת חלב וחמאה) – הגידול המרשים בהיקפי הייצור בצד הקטנת הביקושים של חלק מהיצרנים בענף, הביאו לעלייה גדולה במלאים של חומרי הגלם החלביים.

כיום יש כ-7,000 טון אבקה כאשר הכמות המיטבית לתחילת הקיץ היא כ-4,600 טון ואמורים להתחיל לשחרר אבקה בתהליך הייצור.

מצב דומה קיים גם בחמאה. המלאים המתוכננים להתחיל את השנה הם כ-3,000 טון וייתכן ונבצע יצוא של עודפי אבקת חלב וחמאה.

מחיר הפדיון של הפינוי מגיע לכ-50% ממחיר המטרה – הפסד של ממש, שמכוסה על ידי מועצת החלב.

4. עלייה בצריכה לנפש – בארבעת החודשים הראשונים של 2008 יש עלייה מרשימה בסך השיווק של מוצרי חלב במונחי חלב גולמי בשיעור של כ-5%. גם בעדכון של חצי שנה נראה שהמגמה נמשכת, אם כי בקצב יותר מתון של כ-3.5%. הצריכה לנפש היא כ-175 ליטר חלב לנפש והיא שינוי מגמה מרשים, לאחר כמה שנות ירידה מתמשכת בצריכה.

יש עלייה ברמת החיים, גידול במודעות הצרכנים לנושא הבריאות – מוצרי החלב נתפסים כבריאים ולכן צריכת החלב גדלה

על חשבון מוצרי מזון אחרים (פיצות, מאפים, חומוס) וכך, יש שינוי מגמה חיובי. המחלבות משקיעות מאמצים להגדיל שווקים, פרסום וקידום מכירות.

5. עלייה במחיר המטרה – ב-2007 שילם הצרכן כ-700 מיליון שקל יותר משנה קודמת על מוצרי החלב. יש עלייה גדולה במחיר המטרה ליצרנים. אין זה אומר, שהם מרוויחים יותר אך, צריך להיזהר עד כמה ניתן להעלות את המחיר המטרה, מבלי שהצרכן יברח ויקטין את הביקושים שלו ממוצרי החלב שלנו.

המסקנה מכל הנאמר לעיל – לאחר שנתיים של עידוד ייצור חלב בעודף, יש לחזור לתכנון בתנאי רוויה, כלומר בקרה על היצע החלב באמצעות מדיניות תשלום מרסנת על החלב שמיוצר מעבר למכסה.

ריסון החלב העודף צריך להתבצע בהירות:

- כדי למזער את הפגיעה ביצרנים עם החריגות הגבוהות.
- לאפשר שינוי מדורג ברפתות, ללא פגיעה מהותית ביעילות הייצור – מכירת פרות מדורגת ולא מבוהלת.
- חשוב להבטיח כי לא תהיה פגיעה בפוטנציאל הייצור, באם הביקושים יעלו בהרבה על התחזיות. נמצאים בתקופה לא יציבה מספיק ויש להיערך למגוון אפשרויות.

עקרונות הריסון המתון של ייצור החלב העודף ב-2009

1. קביעת המדיניות והודעה ליצרנים, מוקדם ככל האפשר – ואכן הודעות הגיעו ליצרנים באמצע יולי, לפני תחילת הקיץ והן מאפשרות ליצרנים להיערך בהדרגה ובתכנון מוקדם.
2. מקדמות קבועות לחלב עודף – הפדיון לחלב עודף ליצרנים יהיה מובטח, גם אם התמורות בפועל מהייצור, יהיו נמוכות יותר. זה מחייב שהמועצה תכין קרן להשלמת המחיר ליצרנים. באם התמורה מהפינוי לייצוא תהיה גבוהה מהמקדמות, תהיה תוספת תשלום ליצרנים, כפי שנעשה ב-2007.
3. התאמת המכסות האפקטיביות לאומדני הגידול בצריכה – זוהי סמכותו של שר

החקלאות לאחר שהפנים את המלצותיו של תא התכנון המשותף לכל הענף.

4. פדיון כלכלי, 85% של חלב עודף א', שמיוצר עד לסף מוגדר – עידוד לייצר חלב עודף בגבולות מוגדרים.

5. מקדמה ממוצעת בגובה התמורה הממוצעת לפינוי חלב, כ-50%, לחלב עודף ב' שמיוצר מעבר למכסה.

6. תימשך המדיניות של עידוד העברת חלב לקיץ בחודשים יוני-אוקטובר, מתוכנן ועודף.

7. מלאים – פתיחת שנה עם מלאים "רזים", בכפוף להמלצות על מלאים אופרטיביים שנדרשים לענף ולמקורות למימון פינוי מלאי עודף. נפתח את השנה עם מלאי של 3,000 טון אבקת חלב.

8. חזרה מהירה ככל האפשר, למדיניות יבוא שמגנה על הייצור המקומי.

החלטות למדיניות תשלום

לחלב מתוכנן ועודף לשנת 2009

- המלצת תא תכנון ומועצת החלב היא להגדיל את מכסות החלב ב-3% – נושא זה הינו בסמכות שר החקלאות.
- חלב עודף עד לחריגה של 5% – פדיון ממוצע של 85%. בקיץ (יוני-אוקטובר – 5 חודשים) יקבלו היצרנים 95% ואילו בשאר חודשי השנה התמורה תהיה 80%.
- חלב עודף ב', חריגה מעבר ל-5% – מקדמה ממוצעת של 50% – בקיץ התמורה תהיה 60% ובשאר חודשי השנה – 45%. לא כדאי כלכלית לחרוג מעבר ל-5%.
- עידוד להעברת חלב לקיץ – תמורה של 60 אג' לחלב שיועבר מהחורף לקיץ. לעניין זה החודשים נובמבר-דצמבר יהיו ניטרליים ולא יחשבו חורף. (בדומה לעדכון שנעשה ב-2007)
- מדיניות תשלום על פי רכיבי חלב – עדכון הנורמות והמקדמים, בהתאם לממוצעי 2007 – שנת הסקר. הורדת הרף לתשלום מלא לשומן ל-3.80% והתאמת התשלום המופחת לשומן למחירים הבין-לאומיים של חמאה (כ-50% מהתשלום המלא).

הנה כי כן, המדיניות לשנה הבאה, 2009, נקבעה בהסכמת כל חלקי הענף. היא הועברה ליצרנים ואתם, כמו תמיד, תשכילו לתכנן את הייצור, מלאי בעלי החיים והמזונות וכמובן, ההשקעות הנדרשות. ■